

Nyhetsbrev till medlemsföreningarna
april, 2019

Ordförande har ordet

Sitter och ser ut genom fönstret och ser hur de första vårtecknen börjar synas i naturen. Det har snart gått tre månader på det nya året det är bara att konstatera att tiden rusar iväg.

Jag, liksom säkert många av Er, har avverkat årsmöten med allt vad det innebär av verksamhetsberättelser, verksamhetsplaner m.m. Att vara föreningsaktiv är både roligt och stimulerande men det kräver också en del arbete.

På Funktionsrätt Värmland har vi gjort en stor omorganisation under hösten och detta har krävt en hel del av både anställda och styrelse. Vi hoppas genom förändringen kunna jobba mer med vårt egentliga uppdrag intressepolitik. Vi vill att funktionsrättsfrågorna alltid skall finnas med i alla de beslut som kommer att tas i Regionen och i Kommunerna. Tillsammans med våra 36 medlemsföreningar vill vi fortsätta att påverka så att Du som enskild person känner att vi arbetar för att förbättra och påverka utbudet av vård, avgifter, kommunikation och kultur m.m. i Regionen. Detta finns reglerat i det avtal som är upprättat mellan Funktionsrätt Värmland och region Värmland. Avtalet har funnits i många år men har skrivits om och förändrats utifrån Regionbildningen.

I början på februari bjöd vi in de personer som utsågs, av höstmötet, till att ingå i de tre arbetsgrupperna samt personerna i Rådet För Funktionsrätt till ett möte. Här diskuterades hur grupperna skall arbeta och avrapportera tillbaka till ordförandemötena. Vi pratade också om vad det innebär att representera Funktionsrätt Värmlands alla föreningar. Föreningarna kommer att få namn på den person som Ni kan vända Er till då det gäller frågor som föreningen vill lyfta till Rådet För Funktionsrätt.

I samband förändringen på vårt kansli så gör vi ändringar i våra lokaler så att det kommer att finnas en lokal till att boka för Era möten. Efter många år med påpekade från flera föreningar, om den bristfälliga Rwc-toaletten, hade vi strax före jul ett nytt och fräscht toalettrum på plats.

I början på mars bjöd IVO (Inspektionen för Vård och Omsorg) i Örebro in till en heldagskonferens. Vår ombudskvinna Barbro och jag deltog i konferensen Jag var på två seminarier den första handlade om **Att kunna känna sig trygg och säker hemma – en rättighet för alla** En intressant föreläsning om vad IVO sett och hur man kan arbeta och leda för att skapa en trygg och säker hemmiljö. Det andra seminariet handlade om **Välfärdsteknik – en möjlighet till bättre vård och omsorg**

Här diskuterades det ur ett brukarperspektiv om välfärdsteknik kan vara ett sätt att stärka den enskildes delaktighet, trygghet, säkerhet och självständighet. Som det ser ut idag så har kommunerna kommit olika långt i hur välfärdstekniken används. Men det som konstaterades var att det är viktigt att den som själv är föremål för insatserna skall var delaktig i vad som skall användas.

Med dessa rader vill jag önska Er en fin vår och försommar med förhoppning om att vi ses på Funktionsrätt Värmlands årsmöte i april.

Ann-Marie Johansson

Kansli och Personal:

Med start januari 2019 är vi nu ett renodlat Funktionsrättskansli. Under hösten 2018 minskades personalen och i januari i år avtackades Kjell efter lång och trogen tjänst och därmed var arbetet med kondoleanser avslutat.

Vi hjälper de som ringer och undrar om kondoleanser med direktnummer till de olika fonderna, där får de hjälp utan extra kostnader. De flesta större fonder har egna gåvotelefoner om man inte är digitaliserad och de skickar ut kondoleans med A-post oftast samma dag man beställer. Det kostar inget extra varken för administration eller faktura.

På plats är vi nu 4 personer: Sadije Miftaraj, ekonomi, Victoria Nilsson, lokalvård och kansli, Anette Forsén, kansli och Barbro Boomsma, ombudsman

- Vi har flyttat tryckeriet lite längre ner i korridoren – men gör samma jobb som vanligt. Vi trycker era utskick, kuvert, program affischer, m m. några snabba kopior eller ett större utskick, spelar ingen roll.
- Det gamla tryckeriet/vaktmästeriet ska nu byggas om till ett nytt fint konferensrum är det tänkt.
- Entrén där vi hade reception ska göras i ordning med alla föreningarnas fina tidningar och några stolar och ett bord.
- Vilorummet är i ordning, ny säng, nya filtar och kuddar.
- Ventilationen i Mällrothsalen ska testas igen och ses över nu när vintern är över. Likaså ska takfönstren i Mällroth 1 och de arbetsrum som har sådana ses över av fastighetsägaren så att det förhoppningsvis ska vara mer öppningsbara och mindre kallras på vintrarna.
- Så ett steg i taget så hoppas vi att det blir bättre och bättre. Köket gjordes om för ett tag sen och RWC toaletten är i ordning och vi kan nu ärligt säga att vi har en tillgänglig toalett. Vi har fått många beröm och uppskattande ord över att den har blivit bra och fungerande.
- Vi har satt upp en skylt på dörren att vi ber alla tänka på att inte ha extra dofter när man kommer hit. Likaså ber vi alla respektera att inga djur får komma in här och vi använder inte levande ljus. Allt för att så många som möjligt ska kunna träffas och trivas här.
- Vi har några tomma arbetsrum som snart är redo för uthyrning. Om någon förening är intresserad, kontakta ombudsman. Ett rum på 8 m2 blir snart ledigt, likaså ett på 17 m2.

Arbetsgrupper och Rådet för funktionsrätt

Vi har nu tre arbetsgrupper som ska bereda och bevaka tre olika perspektiv och ett nytt Råd för funktionsrätt:

- Arbetsgrupp avgifter i vården inkl hjälpmedel
Lena Pettersson, Micael Karsson, Thomas Pettersson
- Arbtsgrupp kultur/fritid/bildning:
Anki Hörnlund, Anna-Karin Snahr
- Arbetsgrupp kollektivtrafik:
Vidar Sandell, Ingalill Bjöörn, Anna-Karin Kihlström
- Rådet för Funktionsrätt.
Funktionsrätts ordförande Ann-Marie Johansson. Lena Pettersson, Örjan Arwidsson, Matilde Konglevoll, Micael Karlsson, Siv Skyllberg, Ingalill Bjöörn

Rapport från Ombudsman om olika möten under januari – mars 2019

En omställning i organisation tar tid och kraft. Så har vi sett lite slitna ut beror det på det. Arbetet med funktionsrättsfrågor är fortsatt lite intressant och inspirerande.

Landstinget har ombildats till Region och de har haft fullt upp med sig själva... så det har inte varit lika många kontakter med dom, men det känns som det så smått börjar återgå till normal takt igen.

Funktionsrätt Värmland är er förening och vi blir jätteglada när ni kommer förbi och berättar vad ni gör eller berättar om något som ni jobbar med eller behöver hjälp med.

Några av de möten och träffar jag varit på första kvartalet.

Wermland Opera

Wermland Opera arbetar med Kultur och Hälsa inom sitt område. Man har bildat ett nätverk med olika parter som kan ha intresse i detta, bl a Funktionsrätt Värmland. Bl a har man gjort en arvsfondsansökan för ett treårigt projekt kring det med kultur och hälsa. Parter i denna ansökan är Kristinehamns folkhögskola; hjärnskadekursen, Karlstad kommun; Samspelet och Funktionsrätt Värmland. Den 3 april bjöd man in till ett frukostseminarium om Kultur och hälsa vilket var välbesökt.

Patientutbildning Lära och Bemästra

Det nya namnet för Patient- och närståendebildningar enligt den norska modellen där egenerfarna brukare och anhöriga tillsammans med vården bjuder in personer som fått en långvarig sjukdom eller skada heter nu Lära och Bemästra efter det norska Laering og Mestring.

Margaretha Tauberman som varit samordnare ända sedan vårt gemensamma projekt Det goda livet har nu fått en kollega, Annelie Norström, och deras arbetsplats ligger under Kunskapscentrum. De kommer till ordförandemötet i september är det tänkt.

Vi var inbjudna till en föreläsning med två norska forskare kring det här med patient-utbildning. Några representanter från våra föreningar var där och lyssnade och deltog i gruppsamtal efter föreläsningen.

Arbetsgrupp Kollektivtrafik

har haft ett möte och ett mail har skickats till alla medlemsföreningar. Förhoppningsvis har ni alla också svarat arbetsgruppen, om inte, hoppas att ni tar tag i detta. Att vi gemensamt arbetar med vissa övergripande frågor innebär också att föreningarna behöver vara med och bidra med sina olika erfarenheter och kompetenser.

Avgifter i vården

Denna arbetsgrupp har träffats kontinuerligt under flera år.

Förr fick vi några frågor om avgifter sådär några veckor innan vi skulle lämna besked om vad vi tyckte...

Nu har vi en god ordning i att vi träffas i augusti och fram till budget tas och diskuterar de olika avgifter som handläggaren fått direktiv om ska diskuteras. Gruppen kan också ta upp saker som vi anser behöver lyftas. Så t ex har vi lyft frågan om kostnaderna för de som behöver peruk. Värmland ligger dåligt till ut patientsynpunkt, vi har låga bidrag och höga kostnader för peruker. Så i år är det uppe till diskussion. En annan fråga som Regionen har lyft är den stora ökning av hörapparater som u förskrivs i länet och med det den ökade kostnaden.

Vi formulerat ett svar direkt till politiken och jag har varit och träffat företrädare för de både S och Alliansen. I korthet innebär det att vi, till skillnad från sjukvården, menar att när vi 2012 antog ett regelverk där patient betalar 20% av hjälpmedlets värde upp till ett högkostnadsskydd på 1150 kr per år så ska vi inte frånga detta för att man i ett område inte kan hålla budgeten. Då är det fel på budgeten. Vad gäller peruker menar vi att dessa ska in i regelverket och inte ligga utanför. Har sjukvården en gång bestämt sig att man vill se ett förenklat system, som ska vara begripligt så kan vi bolla produkter in och ut ur systemet hur som helst.

Hjälpmiddel är dessutom inte bara en produkt utan en del i rehabiliterings- och habiliteringsprocessen och det finns gott stöd för att detta ska prioriteras. (bifogar skrivelsen)

Besök på samhällsplanerarprogrammet på Karlstad Universitet

Ombudsman och Micael Karlsson repr för rörelsenedsättning och Anki Hörnlund, repr för astma/allergierfarenhet var inbjudna till samhällsplanerarkursen för att tala utifrån Funktionsrätt om samhällsplanering och våra erfarenheter om vad som funkar och vad som blir svårt utifrån våra olika perspektiv. Som ombudsman berättade jag lite mer om funktionsrätt och universell utformning och några exempel från olika perspektiv inom vårt breda fält av funktionsnedsättningar. Micael och Anki exemplifierade utifrån sina olika områden om hur det kan bli när ingen tänkt in dessa stora grupper. Vi var där förra året också och då var hade vi företrädare för hörsel och rörelsenedsättning med. Vi tänker att vi kanske skulle se om vi kunde utvidga detta område att träffa studenter inom olika utbildningar.

Rådet för Funktionsrätt

Rådet har haft en träff. Några nya från vårt håll men ännu fler nya från politiken.

Ny ordförande är Eva Julin Dombrowe (L) övriga ledamöter är Ola Persson (C), Jesper Johansson (Mp), Ulric Andersson (S) och Mats Sandström (S).

Denna första gång tog vi en god stund och delade upp oss i tre olika grupper och satt och samtalande med varandra om funktionsrättsfrågor, och mycket mer. Alla tyckte detta var givande och vi kände alla att vi har en grupp politiker som verkligen är intresserade av våra frågor.

Efter mötet kunde vi gemensamt konstatera att det kändes riktigt bra, vi uppfattar att dessa politiker är genuint intresserade av funktionsrättsfrågorna och vill samtala och samverka med oss.

IVO-dag i Örebro

Som ordförande skriver i inledningen har hon och jag varit i Örebro för en dag tillsammans med IVO. Det är alltid intressant att höra vad de har inspekterat och vad de ser för "trender" och vilka problem de vill ta upp till diskussion.

Ett seminarium som jag som ombudsman var på hade rubriken varför återkommer samma områden och vad gör vi år det?

Man får in 34000 upplysningar varje år vilket innebär att man har tillgång till en helhet som ingen annan myndighet har. Man ser att patient/brukare inte får sina behov tillgodosedda, personcentrering saknas och samordning brister. Utveckling av personcentrering i vård och omsorg måste till än mer. IVO ser att man ofta utgår från vad t ex kommuner har att erbjuda, inte vad individen behöver.

Under bristande kompetens kunde man t ex se bristande kunskap inom demensvården, inom HVB-hem för barn och unga att otillåtna begränsningsåtgärder används. Man ser också att vikarier är mer benägna att rapportera än vad ordinarie personal är.

En politiker från någon kommun sa, att samordning fungerar när man inte behöver bestämma om vem som ska betala...

Årets dokumentation ligger inte ute på IVOs hemsida ännu, men tidigare år kan ni hitta genom denna länk

<https://www.ivo.se/om-ivo/konferenser-och-seminarier/>

Ordförandemöten

Senaste ordförandemötet var välbesökt. Vi hade besök av två personer från Länsstyrelsen. Den ena talade om det kontantlösa samhället och vilka problem man ser och hur man försöker lösa detta. Den andra ska arbeta med ett uppdrag som getts alla länsstyrelser i landet, att kartlägga hur det går för kommuner och regionen att genomföra den handikappolitiska politiken ute i landet.

Länsstyrelsen

Anna-Karin Larsson som var på ordförandemötet har börjat med att samla in vad kommunen har för dokument kring funktionshinderpolitiken på lokalplanet. Hon kommer att arbeta intensivt med denna fråga under 2019 och samlar en referensgrupp kring sig där bl a jag som ombudsman kommer att ingå. Ni kommer att få rapporter under året. Det kommer också att bli olika träffar kring detta där alla föreningar eller delmängder kommer att inbjudas beroende på vilka frågor Anna-Karin arbetar med.

Möte med styrelsen och Börje Ehinger

Styrelsen har träffat Börje Ehinger, som nu är chef för hela område Öppenvård i Värmland (där ingår även slutenvård Psykiatri). Det var ett mycket positivt. Börje har goda ambitionen att förändra en del inom område Öppenvård, däribland vill han förändra inom psykiatrin, särskilt slutenvården.

Till Arvika, inbjuden att tala om funktionsrätt

Jag har varit på en anhörigkväll i Arvika för att tala om funktionsrätt.

Seniormässa om det digitala samhället, Resurscentrum, Karlstad

Jag var inbjuden att finnas med på denna mässa med information om våra föreningar och om Funktionsrätt.

Framöver:

- Årsmöte den 14 april kl 10.30 (med fika från kl 10.00) Vi har 33 anmälda, förutom repr från föreningarna är det också styrelsen och inbjudna gäster)
- Utbildning för styrelsen, Rådet för funktionsrätt, arbetsgrupp kollektivtrafik, arbetsgrupp avgifter och arbetsgrupp kultur/fritid/bildning kommer att ske 7 maj kl 17.00 – 20.00. Utbildare blir Christina Wahrolin
- Ombyggnation så att vi får ett fint konferensrum där tryckeri/vaktmästeri tidigare varit.
- Ombyggnation av receptionsområdet i vår entré
- I den nya entrén vill vi sätta upp hyllor för alla föreningarnas tidningar så att de blir synliga på ett annat sätt än i stället nere vid fikarummet. Vi kommer därför att minska volymen av pärmar med föreningsinformation. Många av de pärmar innehåller inte aktuell information som det är.

Vi ber därför alla föreningar att lämna in till Anette Forsén på vårt kansli,

1. lista över föreningen styrelse med kontaktuppgifter, (en del har redan lämnat)
2. lista över andra kontaktpersoner som en förening kan ha, tex diagnosombud, stödpersoner/telefonnummer, ungdomsansvarig... eller vad det nu kan vara som ni har.
3. folder eller infoblad
4. Hemsida, facebookgrupp eller annan uppgift som någon som söker er kan ha nytta av.

Några tips.... Hemsidor där man hittar mycket intressant

www.mfd.se www.funktionsratt.se www.funka.com

Vi har en facebookgrupp nu där vi försöker lägga ut aktuella saker: Funktionsrätt Värmland - gilla, följ och dela den 😊

Hälsningar från kansli och ombudsman!

Barbro Boomsma